

M. Jesenska i V. Mikolič, powstanie mocnych ośrodków słowenistycznych za granicą (choćby w Polsce), przyczyniły się do różnorodności obrazu językoznawstwa słowenistycznego, do którego należy zaliczyć niewątpliwie obie publikacje B. Pogorelec. Nie zastąpią jednak one, oczekiwanych przez lata, nowoczesnych opracowań słoweńskiej problematyki językoznawczej.

Na koniec chciałbym wyrazić swój podziw i szacunek redaktorom naukowym obu tomów, którzy należą do młodszego, bardzo dobrze zapowiadającego się, pokolenia uczniów B. Pogorelec, dr. Mojcy Smolej i dr. Kozmie Ahačičowi. Swoją pracowitością, skrupulatnością i kompetencją doprowadzili do pełnej świetności teksty pani Profesor ułatwiając dostęp i lepsze zrozumienie, szczególnie slawistom z zagranicy, a także rodzimym badaczom i studentom slawistyki, interesującej lektury z zakresu historii i stylistyki języka słoweńskiego, ratując je także od zapomnienia.

Emil Tokarz

*Akademia Techniczno-Humanistyczna,
Bielsko-Biala, etokarz@gmx.co.uk*

**ELENA KORIAKOWCEVA (UR.):
AKTUALNE PROBLEMY KOM-
PARATYSTYKI SŁOWIAŃSKIEJ:
TEORIA I METODOLOGIA BADAŃ
LINGWISTYCZNYCH.** Siedlice:
Uniwersytet przyrodniczo-humanistyczny w Siedlcach, 2010. 255 str.

V okviru projekta *Słowiańskie słowotwórstwo porównawcze*, ki ga je zasnovala Komisija za slovansko besedotvor-

je pri MSK na svoji konferenci leta 2007 v Sofiji, sta doslej izšli že dve monografiji. Prva *Przejawy internacjonalizacji w językach słowiańskich*, Siedlce 2009, je rezultat spletne konference, druga *Aktualne problemy komparatystyki słowiańskiej: teoria i metodologia badań lingwistycznych* pa je posvečena komparativističnim raziskavam v slovanskih jezikih. Obe je uredila agilna tajnica Komisije prof. dr. Elena Koriakowceva pod izdajateljskim okriljem Naravoslovno-humanistične univerze v Siedlcach. Monografijo sestavlja devetnajst prispevkov, razvrščenih v tri vsebinske sklope.

Prvi sklop pod skupnim naslovom *Teoretično-metodološki problemi primerjalnih raziskav v slovanskih jezikih* uvaja prispevek G. P. Neščimenko (Rusija), ki je predstavila historiat primerjalnega raziskovanja slovanskih jezikov. Le-to je bilo zastavljeno že v Tezah Praškega lingvističnega krožka (1929) in kot rdeča nit vodi vse do novejših mednarodnih projektov 21. stoletja *Komparacija sistemov i funkcionovanja współczesnych języków słowiańskich. 1 Słowotwórstwo. Nominacija* (2003), ur. I. Ohnheiser; *Komparacija sistemov i funkcionovanja współczesnych języków słowiańskich. 2 Fonetika Fonologia* (2007), ur. I. Sawicka; *Komparacija sistemov i funkcionovanja współczesnych języków słowiańskich. 3 Frazeologija* (2009), ur. W. Mokijenko, H. Walter ter *Współczesna komunikacja językowa* (2008). Avtorica je v nadaljevanju iz svoje bogate bere komparativnih besedotvornih raziskav predstavila svoje metodološke izkušnje z vidika znotrajjezikovne sinhrono-diahrone in medjezikovne sinhrono sopostavitve, ki lahko odkriva razvojne tendence in možnost napovedovanja novejših besedotvornih procesov.

I. Ohnheiser (Avstrija) je izhajala iz predpostavke, da besedotvorno raziskovanje temelji na opazovanju posameznih paradigem, ki se pojavljajo v kontrastivnih študijah kot objekt primerjave. Vsaka kontrastivna analiza pa v najboljšem primeru izhaja iz primerljivosti predmeta opazovanja kot tudi identičnih teoretičnih in metodoloških okvirjev, ki se odražajo tudi v usklajeni terminologiji. V prvem delu prispevka je predstavila slovanske kontrastivne študije 20. stoletja, medtem ko se je v drugem delu posvetila kontrastivnim študijam sodobnih sprememb na področju novih poimenovanj, ki odražajo tendenco internacionalizacije in pragmatično pogojene neologizme.

G. A. Nikolajev (Rusija) je priporočal raziskovanje vzajemnih vplivov slovanskih jezikov na področju besedotvorja, konkretno vzajemni vpliv ruščine in poljščine. Pri tem pa opozoril na pomemben segment vpliva starocerkvenoslovanskega jezika na besedotvorje slovanskih jezikov sploh, ki ga ni mogoče prezreti.

A. A. Lukašanec (Belorusija) je v prispevku odprl problematiko kontrastivnega raziskovanja zelo sorodnih slovanskih jezikov, kot sta npr. beloruščina in ruščina. Njuna primerjava kaže veliko strukturno in morfološko podobnost, toda različno udejanjeno morfološko kombinatoriko v leksemskih enotah.

E. Koriakowcewa (Poljska) je predstavila integracijske procese, ki pričajo o internacionalizaciji slovanskih jezikov. Dotok anglo-amerikanizmov je pogojen z različnimi vrstami (sub)kultur kot tudi prek jezika medijev. Vendar je avtorica opazila veliko sposobnost njihove adaptacije v sistem slovanskih jezikov.

C. Avramova (Bolgarija) je opozorila, da vse pogostejša tvorba s pomočjo afiksoidov odpira nova vprašanja o

umeščanju tovrstne tvorbe znotraj besedotvornega sistema nacionalnih jezikov. Avtorica je namreč mnenja, da gre za nov specifičen tip tvorbe, ki se nahaja med izpeljavo in zlaganjem ter ga zato imenuje afiksoidizacija. Znotraj te pa je mogoče razmišljati o prefiksoidizaciji, radiksoidizaciji in sufiksoidizaciji.

V drugem razdelku *Protistavne leksikalno-semantične razprave* so predstavljene ugotovitve, povezane z rusko-češko homonimijo in paronimijo (Jaroslava Celerova, Češka), razni vidiki duševnih lastnosti človeka, ki se odražajo v frazemih poljskega, ukrajinskega in ruskega jezika, kot jih je zaznala Natalija Demianenko (Ukrajina). Zanimiv pogled na semantično stratifikacijo besede *blago* (sin. *dobro*, ant. *zlo*) v vzhodnoslovanskih jezikih je predstavila I. U. Kalita (Češka) in ugotovila, da gre za odraz vzajemnih vplivov stare cerkvene slovanščine na vse slovanske jezike, kot tudi odraz rusifikacije beloruščine. G. K. Kasimova in O. S. Žestkova (Rusija) sta predstavili metodološko analizo skupine samostalniških tvorjenk, motiviranih iz glagola, in to v dveh genetično različnih jezikih, in sicer ruščini in angleščini.

A. I. Bovsunovska in N. G. Nikolajeva (Rusija) sta opazovali vplive na ruski knjižni jezik 17. st., ki so izhajali iz grških na eni in iz latinskih, poljskih in ukrajinskih prevodnih verskih besedil. Tvorbeno aktivnost podstav in afiksov anglo-ameriškega izvora ter posledično s tem internacionalizacijo v tekstih ruskih in čeških množičnih medijev sta pod drobnogled postavili L. V. Raciburska in A. A. Timofijeva (Rusija), J. Stawnicka (Poljska) pa je v svoji razpravi postregla s kvalitativnimi in kvantitativnimi podatki o tipih glagolskih dejanj in njihovih modifikacij v sodobni ruski literaturi in možnostih za njihovih prevodov v poljščini.

Tretji tematski sklop nima skupne točke, ampak prinaša *tematsko različne* prispevke, namenjene pojavom analitizma v ruščini, pogojenega z vzajemnim etnokulturnimi rusko-litovskimi vplivi. Raziskava je bila opravljena na podlagi pisnih virov zadnjega desetletja ruskojezičnih časopisov in deloma govornega jezika ruskih prebivalcev Vilne. Avtorica N. Avina (Litva) je pri tem med drugim ugotovila regionalne inovacije v obliki aktiviranja nesklonljivih besed kot odrazov analitizma. K. Czarnecka (Poljska) je predstavila naravo in strukturo ekspresivne tvorbe v slengu štirih regij jugovzhodnega dela Poljske. Analiza je pokazala na prevladujočo rabo manjšalnic, ki jim odstotkovno sledijo skrajšana in modificirana lastna imena, imena za majhna, nedorasla bitja in slabšalnice. V primerjavi s knjižnim jezikom so pri tovrstni tvorbi v slengu specifični afiksi, ki so običajno tujega (ukrajinskega ali ruskega) izvora. Pregledni predstavitvi koncepcije, avtorjev in metodološke podstati komunikacijske gramatike – v našem okolju terminološko bolj znane kot tekstna gramatika – v rusistiki se je s popisom in kratko predstavitvijo temeljnih del posvetila N. K. Onipenko (Rusija). A. V. Pietrova (Ukrajina) pa je raziskala verbalizacijo koncepta *ljubiti* in odraz v zloženkah ruskega jezika, kamor sodijo sistemske tvorjenke in ustvarjeni neologizmi s sestavino *-fil*, *-holik* in *-ljub*, *-ljubec*. T. V. Popova (Rusija) je odkrivala tipologijo in kreolizacijo jezikovnih sredstev v množičnih medijih na podlagi vse produktivnejše grafoderivacije, ki preplavlja medijsko komunikacijo sodobnih evropskih jezikov. Z vsebinsko sorodno temo pa monografija zaključuje J. G. Soboleva (Rusija), ki je predstavila temeljne lingvistične smernice pri raziskovanju oglaševalskih

besedil. Kot kaže, so temeljni zorni koti opazovanja lingvo- (pragmatični, kulturnološki), manj pa je razprav, ki bi oglase obravnavali s stališče besedilne vrste.

Vsebinsko bogata monografija odpira in opozarja na številne možnosti kontrastivnega preučevanja znotraj slovanskih jezikov, pa tudi med slovanskimi in zlasti globalnim jezikom ter tako spodbuja slovansko komparativistiko. Njena posebna dragocenost pa je, da v prvem delu podaja historiat tovrstnega preučevanja in posledično tudi nekaj dobrih metodološko-teoretičnih smernic, ki tako raziskovanje pogoujejo.

Irena Stramljič Breznik

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta,
irena.stramljic@um.si

BARBARA KRYŽAN-STANOJEVIĆ: LICE I NALIČJE JEZIČNE GLOBALIZACIJE.

Zagreb: Srednja Evropa, 2009. 159 str.

Globalizacija je pojem, ki v splošnem pomeni skupek gospodarskih, političnih in družbenih procesov, katerih rezultat je večja mobilnost ljudi, znanja in denarja preko mej posameznih držav ter večja soodvisnost sveta. V zadnjem času se vplivi globalizacije vse močneje kažejo tudi na področju kulture in jezika, zato je mogoče opaziti porast različnih raziskav, ki se nanašajo na to tematiko. Vzorčen primer je zbornik *Lice i naličje jezične globalizacije*, ki ga je uredila Barbara Kryžan-Stanojević in je nastal leta 2007 na Filozofski fakulteti v Zagrebu kot rezultat projekta Ministrstva znanosti, šolstva in športa